

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

XXX. Prophetia Malachiae,

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

rum quæ attulimus consensio cum istis & germanitas, & priscorum Ebræorum interpretatio nostræ plane consona, quam persequi debeamus sententiam plane ostendunt. Nisi quis utramque sic conciliare velit, ut quæ à Zorobabele gesta sunt, ea Christi mysteriorum simulacra fuisse dicat.

Præclare vero conspirant Interpretes Judæi & Christiani in exponenda hac Zachariæ vaticinatione: *Exulta satis, filia Sion; jubila, filia Jerusalem: Ecce rex tuus veniet tibi iustus & salvator: ipse pauper & ascendens super asinam, & super pullum filium asinae. Et disperdam quadrigam ex Ephraim, & equum de Jerusalem, & dissipabitur arcus belli, & loquetur pacem gentibus, & potestas ejus à mari usque ad mare, & à fluminibus usque ad fines terræ.* Ex Evangelistarum Matthæi & Johannis testimoniis manifestum est, pro certo habitum fuisse ipsorum atate, de Messia hæc Zachariam prædixisse. Nec aliter sane posteriores Judæi senserunt; sic enim habetur in libro Sanhedrin, undecimo capite; sic in Beresith utraque, Rabba & Ketana; sic in Baal Hatturim ad Exodi vicefimum tertium caput; sic & in Midrasch Coheleth; nec aliter Aben Ezra, & Saadias Gaon, & R. Rachmon, & R. Abrabaniel, & R. Moses ben Maimon in Epistola, qua Messia *vermea* aliquot exposuit, eodemque pertinere duxit illud Isaïæ: *Et vidit curruum duorum equitum, ascensorem asini, & ascensorem cameli.* Omnium vero clarissime R. Selomoh, qui non solum hæc accommodat Messia, sed ne alteri quidem accommodari posse definit. Et tamen Judæi recentiores quidam, spreto majorum suorum suffragio, Eldram, alii Judam Machabæum hic notatum videre sibi visum sunt; alii vero, quos affectatur Grotius, Zorobabelem. Perperam omnes, nisi me prophetia ipsius verba fallunt & sententia. Nam quis illorum rex fuit? Zorobabel, inquit Grotius; hoc enim titulo decoratur à Jeremia, cum ait: *Suscitabo David germen justum, & regnabit rex, & sapiens erit:* & ab Ezechiele, cum ait: *Rex unus erit omnibus imperans:* & paulo post: *Et servus meus David rex super eos.* Nempe ponis *τὸ νεωτόθυρον ἀπὸ τῆς ἐπιτομῆς τοῦ βασιλέως*, quod suo loco demonstravimus. Deinde quis Zorobabelem pauperem fuisse dicat, vel Eldram, vel Machabæum? Satellitio, pompaque regia caruit Zorobabel, inquit Grotius, proptereaque pauper dictus est. Itane vero? Julius Cæsar sine satellitio, regiaque pompa fuit, neque gestavit coronam, neque regis nomen sumpsit, ideoque pauper merito dici potuit? Præterea an asino vectus est? Sic est, inquit, præ modestia nempe & studio pacis. Quo auctore id affirmas? à nemine enim id proditum ad suam ulque ætatem fuisse scribit Theodoretus. Sic tibi videtur: mihi contra videtur fuisse indecorum, gentis suæ principem, regio sanguine prognatum, cuius potestas ex tua sententia ad fines terræ pertinebat, patriam suam hoc ornatu iniuisse, arbitrari etiam absurdum. Miremur porro Grotii inconstantiam, qui alio loco ipsa hæc Judæ Machabæo applicanda esse docet. Nempe sic incertum ferri oportebat, qui nimis ingenio suo permittebat. Quanto verisimilius hæc Messia adscribimus, de quo Isaïas idem quibus Zacharias verbis: *Prope est iustus meus, egressus est salvator meus:* tum alibi: *Dicite filia Sion, ecce salvator tuus venit.* Eadem de se spondentem Christum vidimus apud Aggæum, quæ hic apud Zachariam: *Et subvertam solum regnorum, & conteram fortitudinem regni gentium, & subvertam quadrigam & ascensorem ejus:* item & apud Michæam: *Et erit in die illa, dicit Dominus, auferam equos tuos de medio tui, & dispergam quadrigas tuas.* Reliqua ex Psalmo septuagesimo primo repetita esse dicas, in quo hæc de Messia prædicantur: *Orietur in diebus ejus iustitia, & abundantia pacis, donec auferatur Luna, & dominabitur à mari usque ad mare, & à flumine usque ad terminos orbis terrarum.*

XXX. Messiam quoque, vel ipso Domino Jesu teste, postremus Prophetarum Malachias prænuñtiavit. Nam cum de Johanne Baptista præcurfore suo dixerit Jesus: *Hic est de quo scriptum est, Ecce ego mittam Angelum meum ante faciem tuam, qui preparabit viam tuam ante te:* se autem Messiam esse palam professus sit; sequitur haud dubie & hoc loco significatum à Malachia Messiam voluisse: *Ecce ego mitto Angelum meum, & preparabit viam ante faciem meam. Et statim veniet ad templum suum Dominator quem vos queritis, & Angelus Testamenti quem vos vultis. Et quis poterit cogitare diem adventus ejus, & quis stabit ad videndum eum? Angelus Testamenti sive Fœderis, Christus illic appellatur, quod à Deo, sic tanquam nuntius, & magni consilii Angelus, missus sit ad faciendum cum hominibus fœdus: unde de eo ait Dominus apud Isaïam: *Dedi te in fœdus populi:* & iterum apud Jeremiam: *Ecce dies venient, dicit Dominus, & seriam domui Israël & domui Juda fœdus novum:* & rursum apud Ezechielem: *Percutiam illis fœdus pacis, pactum sempiternum erit eis.* Ergo hic prædictum Messiam Malmonides ultro agnovit in *מלכות מלכות*, & alibi quoque: agnovit & R. David Kimchi. Nec Messiam solum, sed & ejus præcurforem hic agnovit Saadias Gaon in Libro fidei. Quod & his vetustiores Ebræos sensisse tradit Hierony-*

Zach. 9. 9, & seq.

Isa. 2. 7.

Jer. 23. 5. Ezech. 37. 24.

Theodor. in Zach. 9.

Grot. in Matth. 1. 22.

Isa. 51. 5. & 61. 11.

Agg. 2. 23.

Mich. 5. 10.

Prophetia Malachia 3. Matth. 11. 10. Marc. 1. 2. Luc. 1. 76. & 7. 27. Mal. 3. 1. & seq.

Isa. 42. 6. Jer. 31. 31. Ezech. 37. 26.

Hier. in Mal. 3. 1.

mus, præcurforem illum Angelum Eliam, Dominatorem, vero Messiam fore arbitrantur.

Mal. 4. 2.

Dabimus & hanc de Christo vaticinationem è Malachia : *Orietur vobis timentibus nomen meum Sol iustitie.* Nempe hæc est stella, quam ex Jacob orituram Balaamus prædixit, de qua sic disserit Isaias : *Surge, illuminare Ierusalem, quia venit lumen tuum.* Deinde : *Non erit tibi amplius Sol ad lucendum per diem, nec splendor Lune illuminabit te : sed erit tibi Dominus in lucem sempiternam, & Deus tuus in gloriam tuam. Non occidet ultra Sol tuus, & Luna tua non minuetur, quia erit tibi Dominus in lucem sempiternam.* Hinc Christum Jesum Simeon appellabat *Lumen ad revelationem gentium* : & Johannes, *Lucem veram, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum* : Daniel autem *Iustitiam sempiternam* adducturum esse docet.

Num. 24. 17.
Ma. 60. 1, 19, 20.

Luc. 2. 32.

Joh. 1. 9.

Dan. 9. 24.

& libro pri-
mo Macha-
baeorum.

1. Mach. 14. 41.

Deut. 18. 15, &
seq.

Matth. 21. 11.

Luc. 7. 16.

Luc. 24. 19.

Joh. 4. 19.

Joh. 6. 14.

Joh. 7. 40.

Ethnici à Ju-
deis, Iudæo-
rumve Libris
sacris edotti
Messiam præ-
noverunt &
expectarunt.
Astutissima
Josephus fallaci-
a deprehenditur.

XXXI. Nec de Christo venturo siluerunt Scriptores Machabaici. Prioris quidem hæc verba sunt : *Judei & Sacerdotes eorum conserferunt eum esse ducem suum, & summum Sacerdotem in æternum, donec surgat Propheta fidelis.* Nempe Propheta is est quem prænuñtiaverat Moses : *Et ait Dominus mihi, Bene omnia sunt locuti, Prophetam suscitabo eis de medio fratrum suorum similem tui, & ponam verba mea in ore ejus, loquaturque ad eos omnia quæ præcepero illi. Qui autem verba ejus, quæ loquatur in nomine meo audire noluerit, ego ultor existam* : Propheta is de quo Populi dicebant, *Hic est Jesus Propheta à Nazareth Galilee* : qui cum Naimitam suscitaret à morte, *Acceptit omnes timor, inquit Lucas, & magnificabant Deum dicentes, Quia Propheta magnus surrexit in nobis* : de quo Emmatintios viatores dixisse tradit idem Lucas, *Qui fuit vir Propheta* : quem à Samaritide muliere sic compellatum fuisse refert Johannes : *Domine, video quia Propheta es tu* : qui cum virorum aliquot millia pauculis piscibus & panibus pavisset, hoc ab universo populo testimonium consecutus est : *Hic est vere Propheta, qui venturus est in mundum* : ad cujus sermones Hierosolymitæ obtusæ dicentes dicebant : *Hic est vere Propheta* : quem interrogatus Cæcus ab eo sanatus, Prophetam esse agnovit.

XXXII. Has de Messia adventu & οἰκονομία vaticinationes è Veteris Instrumenti libris collegimus, multis prætermisissis, quarum in controversiam & contentionem vocari poterat significatio, vel quæ ab ea quam quærimus longius remota sententia, illuc allegoricis tantum & mysticis Interpretum expositionibus detortæ sunt. De iis autem quas proposuimus, tanta fuit consensio, ut non inter Judæos solum, sed Ethnicos etiam, quod infra quoque probabimus, magni alicujus Regis, sanctitate ac potentia conspicui, resque humanas in meliorem statum reposituri, obscura quædam spes concitata sit. Profecto evolventi mihi excerpta quadam è libro secundo magni illius Sinenis Philosophorum principis Confutii, quæ Latine reddidit Prosper Intorcetta Siculus, è Societate Jesu, nuper vero nobiscum communicavit clarissimus Thevenotius, vir singularis humanitatis & præstantis doctrinæ, summa incessit admiratio, cum hæc legerem verba Confutii, Regem ad virtutem adhortantis : *Legibus cali ac terra facta ejus consentiunt, neque vereri debet, ut cum Sanctus ille expectatus advenerit, idem tum virtuti ejus, ac dum regnaret, honos habeatur.* Atqui annis quinquaginta supra quingentos ortum Christi Sinenis ille Socrates antecessit. Ergo jam ad Sinas Veteris Testamenti oracula pervaserant. Inde adeo circa id tempus, quo exitus harum prædictionum expectabatur, & sequenti quoque ævo, in multis viris eventum habuisse creditæ sunt. Nam ut de Sibyllinis Oraculis taceam, quæ, Cicerone teste, Regem Romanis hæc ætate pollicebantur, (nam Sibyllini hujus vaticinii fidem elevavit Blondellus :) ut prætermittam Neronem, de quo idem aliquibus venisse in mentem ostendere videntur ista Suetonii : *Sponponderant quidam desituito Orientis ordinationem, nonnulli nominatim regnum Hierosolymorum* ; quod vulgo jactatis per id tempus de Messia oraculis omnino niti videtur ; Josephus historicus Vespasiano persuasit hæc in ipso eventum habuisse. Totam *αἰολογίαν*, quoniam facit ad nostrum institutum, afferre operæpretium est : *τὸ δὲ ἐπάγειν Ἰουδαίους, μάλιστα πρὸς τὴν πόλιν, ἢν ῥησιμὸς ἀμφι-
βολος ὁμοίως ἐν τῷ ἱερῷ ἐρμηνεύει ῥηάμασιν, ὡς κατὰ τὸν κλεινὸν ἐπισηνὸν ἀπὸ τῶν ῥησέων
πρὸς αὐτὰν ἀεὶ ἢ οἰκουμένης : τὸ τοιοῦτον οἱ μὲν ὡς οἰκίον ἐξέλαβον, & πολλοὶ ἤδη σαρῶν ἐπα-
νήσαντες πρὸς τὴν κλεινὴν ἰδύου δὲ ἅμα τὴν πρὸς ἡρασαμανοῦ τὸ λόγον ἡραμνίας,
ἀποδεικνύειν ὅτι Ἰουδαίαν ἠὲ ἡρασαμανοῦ.* Quod autem Judæos ad bellum præcipue incitabat, vaticinium erat ambiguum similiter in sacris Codicibus repertum, futurum nempe at hoc tempore ex regione aliquis eorum toti orbi imperaret. Hoc nonnulli quidem tanquam sibi proprium accipiebant, & multi è Sapientibus in eo intelligendo halucinati sunt. Alibi vero narrar, quomodo ex vinculis Vespasianum ipsum docuerit de iis quæ sacra ei oracula portendebant. Summis hæc ab eo Suetonium, & in historiam suam coniecisse, verba

Cicero. libr. 2.
De divin.
Blond. de Si-
byll. libr. 1.
cap. 11. & 12.
Suet. Neron.
cap. 40.
Joh. De bell.
Jud. libr. 4.
cap. 23. & libr.
7. cap. 11.